

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-2-305 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-57/1472-529
Karar Tarihi : 17.11.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Ekrem SOLMAZ, Hatice YAVUZ, Necla SÜMER

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN** : - Resen

D. HAKKINDA İNCELEME

20 **YAPILANLAR** : - Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş.
İstanbul Yolu 12.km Türk Kuşu Karşısı No:120 Etimesgut/Ankara
- Güven Beton İnş. Oto. Nak. İml. San. Tic. Ltd. Şti.
Ankara İst. Asfaltı Orman İşletmesi Yanı Gerede/Bolu
- Köroğlu Beton İnşaat Turizm İç ve Dış Tic. A.Ş.
D-100 Karayolu Üzeri Organize San. Karşısı Oğulduruk
Mevkii 8.Km Oğulduruk/Bolu
30 - Yiğit Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti.
Şaşmaz Oto San. Sit. 7. Cd. No: 9 Etimesgut/Ankara
- Nuh Beton A.Ş.
Büyükbakkalköy Mah. Samandıra Cad. 34857
Maltepe/İstanbul
- Yiğitler Beton Kum Çakıl Hafriyat Nakliye San. ve Tic. A.Ş.
Doğanlı Köyü Düzce
- Koç İnşaat Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Şerefiye Mah. Atatürk Bul. Düzce

E. DOSYA KONUSU: Bolu ve Düzce illerinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren firmaların 4054 sayılı Kanun'u ihlal edecek eylemlerde buldukları iddiası.

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** 11-07/138-M sayılı karar çerçevesinde yapılan önaraştırma kapsamında gerçekleştirilen yerinde incelemelerde elde edilen belgelerin değerlendirilmesi sonucunda, Bolu ve Düzce illerinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'u ihlal edecek eylemlerde buldukları şüphesi bulunmaktadır.

G. DOSYA EVRELERİ: Yerinde incelemede elde edilen bazı belgeler dikkate alınarak hazırlanan 08.07.2011 tarih ve 2011-2-305/BN-11-373.ESO sayılı Bilgi Notu Rekabet Kurulu'nun 14.7.2011 tarihli toplantısında görüşülerek, 11-43/936-M sayı ile resen önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 10.11.2011 tarih ve 2011-2-305/ÖA-11-373.ESO sayılı Öneri Raporu, 14.11.2011 tarih ve REK.0.16.00.00-110/659 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-57 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Bolu ve Düzce illeri hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri yönünde herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşılmadığından söz konusu teşebbüsler hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Sakarya ilinde faaliyet gösteren hazır beton firmalarının anlaşma yapmak sureti ile hazır beton fiyatlarını belirledikleri ve fiyatlara birlikte zam yaptıklarına ilişkin başvuruya yönelik olarak 03.02.2011 tarih ve 11-07/138-M sayılı ile öneri yapılmaya karar verilmiştir. Yapılan öneri sonucunda, Rekabet Kurulu'nun 17.05.2011 tarih ve 11-31/626-M sayılı kararı ile hazır beton sektöründe faaliyet göstermekte olan;

- İnciler İnşaat Kum Ocağı İşlt. Ticaret ve Sanayi A.Ş. (İnciler Beton),
- Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş. (Oyak Beton),
- Arıdil Konut ve Otomotiv Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.,
- Belpaş Sakarya Büyükşehir Belediyesi İhtiyaç Maddeleri Paz. Tic. ve San. A.Ş. (Belpaş Beton),
- Nuh Beton A.Ş. (Nuh Beton),
- Çimsa Çimento Sanayi ve Tic. A.Ş.,
- Akyazı Hazır Beton Nalburiye İnş. Nakliye Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.

70 hakkında, aralarında anlaşma yapmak suretiyle hazır beton sektöründe 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmıştır.

Yukarıda belirtilen öneri kapsamında yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgelerin değerlendirilmesi sonucunda Bolu ve Düzce illerinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında re'sen öneri yapılmaya karar verilmiştir.

I.1. Hakkında Öneri Yapılan Teşebbüsler

Öneri konusu temel olarak, Bolu ve Düzce illerinde faaliyet gösteren hazır beton firmalarının 4054 sayılı Kanun'u ihlal edecek eylemlerde bulunup bulunmadıklarının değerlendirilmesine ilişkindir. Bu kapsamda, söz konusu illerde hazır beton üretiminde önemli paya sahip teşebbüsler olmaları nedeniyle Bolu ilinde Oyak Beton, Güven Beton İnş. Oto. Nak. İml. San. Tic. Ltd. Şti. (Güven Beton), Köroğlu Beton İnşaat Turizm İç ve Dış Tic. A.Ş. (Köroğlu Beton) ve Yiğit Hazır Beton San. ve Tic. Ltd. Şti. (Yiğit Beton)'de ve Düzce ilinde ise Nuh Beton, Oyak Beton, Yiğitler Beton Kum Çakıl Hafriyat Nakliye San. ve Tic. A.Ş. (Yiğitler Beton) ve Koç İnşaat Taah. San. ve Tic. Ltd. Şti. (Koç Beton)'de yerinde inceleme yapılmıştır.

I.1.1. Oyak Beton

2004 tarihinde kurulan ve Oyak Grubu şirketlerinden olan Oyak Beton Marmara, İç Anadolu, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde ve İstanbul, İzmit, Adapazarı, Bolu, Adana, Mersin, Niğde, K.Maraş, Osmaniye, Hatay, Ankara, Samsun, Trabzon, Rize illerinde faaliyet göstermektedir. Oyak Beton'un, toplam kapasitesi 7.500.000 m³ olan 45

11-57/1472-529

adet hazır beton tesisi bulunmaktadır. Şirketin, hazır betonun ana hammaddelerinden biri olan agrega ihtiyacını tedarikçi firmalardan karşıladığı gibi sahip olduğu agrega ocaklarından da karşıladığı belirtilmektedir. Bu kapsamda, Oyak Beton'un İstanbul, Bolu, Gebze, Ankara'da faaliyet gösteren 5 adet agrega ocağı bulunmaktadır.

I.1.2. Nuh Beton

100 Nuh Çimento Sanayi A.Ş.'nin ayrı bir faaliyet kolu olarak 1987 yılında Bostancı tesisinde üretime başladığı belirtilen Nuh Beton, Hereke, B.Bakkalköy, İkitelli B.Çekmece, İzmit, Yalova, Tuzla, Adapazarı, Yenikapı, Adapazarı-Çamyolu, Düzce, Gölcük, Gebze, Gemlik, Altınova, Olimpiyat, Gaziosmanpaşa, Göztepe, Silivri, Bahçeşehir, Maltepe ve Ayazağa tesislerinde faaliyet göstermektedir.

I.1.3. Yiğit Beton

1993 yılında Bolu'da kurulmuş olan Yiğit Beton'un Bolu ilinde 60 m³/saat, Ankara ilinde ise 60 m³/saat kapasiteye sahip olan iki adet hazır beton santrali bulunmaktadır. Şirketin aynı zamanda agrega üretimi, kum ve nakliye alanlarında da faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.

I.1.4. Köroğlu Beton

2000 yılında faaliyete geçen Köroğlu Beton'un 3 pompa, 12 transmikser ve 2 silobas ile Bolu ili merkezi ve ilçelerinde hizmet verdiği belirtilmektedir.

I.1.5. Güven Beton

110 Dosya kapsamında elde edilen bilgilere göre, Güven Beton 2006 yılında kurulmuş olup bir adet hazır beton tesisine sahip bulunmaktadır. Günlük ortalama kapasitesi 350 m³ olan söz konusu tesisin Bolu iline bağlı Gerede, Yeniçağa, Mengen, Dörtdivan ilçelerine satış yaptığı belirtilmiştir.

I.1.6. Koç Beton

Koç İnşaat, 1976 yılında şahıs şirketi olarak faaliyete başlamış, 1993 yılında kurumsallaşma yolunda ilk adımını atarak Koç Beton'u kurmuştur. Bünyesinde bir sabit bir de mobil olmak üzere iki adet beton santrali bulundurmaktadır. Düzce ilinde faaliyet göstermektedir.

I.1.7. Yiğitler Beton

120 Yiğitler Beton, 2005 yılında çelik konstrüksiyon ve inşaat sektöründe faaliyetlerine başlayan Yiğitler Yapı Tic. ve San. Ltd. Şti. ile aynı grupta yer almaktadır. Yiğitler Beton Düzce ilinde hazır beton satışı yapmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Hazır beton; belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve belli katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması yöntemiyle üretilen bir inşaat malzemesidir. Hazır beton ürünleri, kullanım amaçları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C25+ gibi alt kategorilere ayrılabilir de, alt ürün grupları arasında yüksek arz ikamesi bulunmaktadır.

130 Dosya konusunun alt ürün grupları ayırımına gidilmeksizin hazır betona ilişkin olması nedeniyle ilgili ürün pazarı "hazır beton pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Hazır beton belirli bir sürenin geçmesi halinde özelliğini yitirdiğinden, stoklanamayan yüksek taşıma maliyetleri olan ve uzun mesafelere taşınması hem teknik hem de ekonomik açıdan güç olan bir üründür. Ürünün bu nitelikleri ve yüksek taşıma maliyetleri

140 nedeniyle, hazır betonun, üretildiği santralden yaklaşık 50 km uzaklığa kadar taşınabildiği kabul edilmektedir. Bununla birlikte, bu mesafe, yol ve iklim koşullarına göre değişebilmektedir. Bu noktada, belirleyici olan unsur üretim sonrasında geçen süre olup; betonun tesiste transmiksera yüklenmesi, tesisten transmikser ile inşaat alanına ulaştırılması, müşteri tarafından teslim alınması ve pompa aracılığıyla kalıba yerleştirilmesi süreçlerinde geçen zamanın hazır betondaki kıvam ve işlenebilirlik kayıplarının önlenmesinde kritik eşik olan iki saatin altında tutulması gerekmektedir. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazarın tespit edilmesi açısından da temel itibarıyla ürünün bu özelliklerinin dikkate alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte, pazarın kesin sınırlarının dosya kapsamında yapılan değerlendirmeler açısından belirleyici bir önemi olmaması nedeniyle kesin bir coğrafi pazar tanımı yapılmamıştır.

1.3. Değerlendirme

1.3.1. Teşebbüslerden Talep Edilen Bilgiler Çerçevesinde Yapılan Tespitler

150 Bolu ve Düzce illerinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin 2010 yılı tamamı ile 2011 yılının ilk sekiz ayında C25 ve C30 hazır beton türlerine ait aylık ortalama satış fiyatlarına ilişkin grafikler, dosya mevcudu satış verileri dikkate alınarak aşağıda sunulmaktadır.¹

Şekil 1: Bolu İli 2010 Yılı C25 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Şekil 2: Bolu İli 2010 Yılı C30 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

160

Şekil 3: Düzce İli 2010 Yılı C25 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Şekil 4: Düzce İli 2010 Yılı C30 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Şekil 5: Bolu İli 2011 Yılı C25 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

170

(.....TİCARİ SIR.....)

¹ Dosya kapsamında yapılan fiyat analizlerinde, teşebbüslerin tamamının her bir fatura bazında nakliye bedellerini ayıramamaları nedeniyle verilerin karşılaştırılabilirliğinin sağlanması açısından nakliye dahil ve pompa hariç bedeller dikkate alınmıştır.

Şekil 6: Bolu İli 2011 Yılı C30 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

Şekil 7: Düzce İli 2011 Yılı C25 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

180 (.....TİCARİ SIR.....)

Şekil 8: Düzce İli 2011 Yılı C30 Türü Hazır Beton Ortalama Satış Fiyatları

(.....TİCARİ SIR.....)

190 Yukarıda yer verilen grafikler incelendiğinde, Bolu ve Düzce’de faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin 2010 ve 2011 yılları aylık ortalama C25 ve C30 hazır beton fiyatlarının farklı olduğu ve söz konusu farkın %(...)’dan fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca üreticilerin fiyat hareketleri arasında herhangi bir paralellik olmadığı da anlaşılmıştır.

Diğer taraftan Bolu ve Düzce illeri hazır beton fiyatlarında Ekim 2010 sonrasında kayda değer oranda herhangi bir artış yaşanmamıştır. Örneğin, Bolu ilinde yapılan C25 türü hazır beton ortalama satış fiyatları dikkate alındığında, Ekim-Aralık 2010 döneminde, Oyak Beton’da (...) TL, Güven Beton ve Köroğlu Beton’da (...) TL artarken, Yiğit Beton’un ortalama fiyatları söz konusu dönemde (...) TL azalmıştır. Aynı dönemde Düzce C25 hazır beton ortalama fiyatları, Nuh Beton’da (...) TL, Oyak Beton’da (...) TL, Koç Beton’da (...) TL ve Yiğitler Beton’da ise (...) TL artmıştır.

200 I.3.2. Yerinde İncelemede Elde Edilen Belgeler

Önaraştırma kapsamında; raportörlerce yapılan yerinde incelemelerde Bolu ve Düzce illerinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren firmaların 4054 sayılı Kanun’u ihlal edecek eylemlerde bulduklarını gösterir nitelikte herhangi bilgi veya belgeye ulaşamamıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

210